

Powstało śląskie pismo

Data publikacji: 5.10.2006 0:00

□

Śląsk to jedyny region w Polsce, który ma własny i wyjątkowy krój pisma. Powstał on na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego Samorządu Województwa Śląskiego, który będzie go wykorzystywał na swoich materiałach promocyjnych.

Organizatorem akcji był Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. Prace nad projektem rozpoczęły się w maju i zakończyły we wrześniu tego roku. Założeniem projektu było stworzenie pisma ozdobnego przeznaczonego głównie do celów reprezentacyjnych. Autorzy, Artur Frankowski i Henryk Sakwerda, po przeprowadzeniu badań w Bibliotece Śląskiej w Katowicach i Książnicy Cieszyńskiej zdecydowali, że oprą projekt na piśmie pochyłym wywodzącym swoją formę z tradycyjnej kaligrafii. - W drukach i rękopisach z zeszłych stuleci szukałem nie tyle inspiracji, co przede wszystkim odpowiedzi na pytanie, na czym ma polegać owa „śląskość” nowego projektowanego pisma – mówi Artur Frankowski.

Finalna postać kroju jest wynikiem świadomie wykorzystanych narzędzi cyfrowych. Śląski mistrz kaligrafii, Henryk Sakwerda wykreślił tradycyjnie znaki pisma, zaś Arturowi Frankowskiemu przypadła rola kierownika artystycznego projektu oraz przeniesienie kroju na formę cyfrową.

Pismo śląskie czerpie z twórczości literniczej Hieronima Wietora, znakomitego śląskiego wydawcy i typografa, twórcy oryginalnej italiki z XVI w. oraz z powszechnie stosowanej na Śląsku kurrenty (XVII - XIX wiek), odręcznego pisma wywodzącego się z gotyckiej bastardy. - To pierwszy i jedyny w Polsce krój pisma powstający na potrzeby władz samorządowych, reprezentujący Śląsk poprzez charakterystyczne cechy wizualne – zapewnia Ewa Satalecka, prorektor Śląskiej Wyższej Szkoły Informatyki w Chorzowie.

Śląskie pismo zostanie zaprezentowane na wystawach w Katowicach i Cieszynie. Na ekspozycjach zobaczyć będzie można szkice do projektu i ostateczną postać nowego kroju oraz rękopisy i starodruki ze zbiorów Biblioteki Śląskiej oraz Książnicy Cieszyńskiej, kaligrafię i projekty pism Henryka Sakwerdy oraz kroje pism zaprojektowane przez Artura Frankowskiego. Wystawie towarzyszyć będą wykłady i warsztaty poświęcone zagadnieniom typografii, a dzieci będą mogły zabawić się literkami.

Wernisaż 17 października o godz. 17.00 w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. Od 15 listopada wystawę można będzie obejrzeć na Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, gdzie zaprezentowane zostaną również historyczne druki ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej. W przyszłym roku, w marcu, ekspozycję gościć będzie Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach.

□

Henryk Sakwerda

urodził się w 1942 w Katowicach. Po ukończeniu Technikum Poligraficznego w 1965 roku podjął pracę w Zakładach Matryc Linotypowych w Katowicach (późniejszym „Grafmaszu”), gdzie zajmował się m.in. projektowaniem pism drukarskich. Zaprojektowany przez Sakwerdę w roku 1970 krój pisma Typos, uzyskał III nagrodę w kategorii pism akcydensowych w rozpisany w Dreźnie międzynarodowym konkursie z okazji rocznicy śmierci Gutenberga. W latach 1975–80 projektował krój pisma Akant. 6 lat później krój na potrzeby prasy – Monitor – zaprojektowany dla Grafmaszu z przeznaczeniem na matryce linotypowe.

Henryk Sakwerda zajmuje się również projektowaniem graficznym, kaligrafią oraz tworzeniem rysunków satyrycznych.

Prowadzi zajęcia z kaligrafii na kierunku grafiki w Śląskiej Wyższej Szkole Informatyki w Chorzowie.

Artur Frankowski

urodził się w 1965 roku w Zamościu. Studia w Instytucie Poligrafii Politechniki Warszawskiej ukończył w 1990 roku. W roku 2004 obronił pracę doktorską w macierzystej uczelni. Jest adiunktem Politechniki Warszawskiej, gdzie prowadzi wykłady i prace badawcze dotyczące czytelności i pism drukarskich.

Prowadzi również wykłady i warsztaty z typografii na kierunku grafiki Śląskiej Wyższej Szkole Informatyki w Chorzowie.

Zajmuje się również projektowaniem graficznym. Jest autorem kilkunastu krojów m.in. Grotesku Polskiego, Juliana, Komunikatu, Praesensu, Szczuki, Modernisty, inspirowanych polską typografią międzywojenną, a także współczesnych takich jak SuperSam, Dropsy, Norma. W roku 2004 założył wraz z żoną Magdaleną studio projektowe Fontarte (www.fontarte.com), którego jednym z celów jest zachowanie dziedzictwa polskiej typografii, w tym polskiej awangardy z okresu międzywojnia i propagowanie współczesnych polskich krojów pism. Artur Frankowski jest również autorem artykułów poświęconych historii polskiej typografii.

Należy do Międzynarodowego Stowarzyszenia Typograficznego ATyPl, Type Directors Club (TDC) oraz Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej (STGU). Jego prace projektowe prezentowane były na wystawach zbiorowych m.in. w Finlandii, Holandii, Izraelu, Niemczech oraz Polsce.

Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie

www.zamekcieszyn.pl

Jedynie w Polsce regionalne centrum finansowane przez samorząd, gdzie spotykają się wzornictwo, biznes, edukacja, sztuka i dziedzictwo narodowe. Jednostka działa od 2005 roku, wykorzystując środki UE dla pobudzenia rozwoju gospodarczego Śląska poprzez wykorzystanie potencjału projektantów i artystów.

Historyczne otoczenie, propagowanie przez Zamek wzornictwa i sztuki współczesnej, jednocześnie szacunek dla tradycji, ginących technik i zawodów to szansa dla projektantów na nowe inspiracje do pracy.

Przykładem takiego działania jest projekt nowego pisma, jaki powstał z inspiracji starymi śląskimi dokumentami piśmienniczymi.

Miejsce dialogu i spotkań

Sale konferencyjne oraz część hotelowa sprzyjają organizowaniu konferencji. Centrum to miejsce spotkań środowisk twórczych, samorządowych, biznesowych, uczelnianych, organizacji i stowarzyszeń związanych z wzornictwem oraz przedstawicieli bliźniaczych centrów designu z innych krajów. Interaktywna baza informacji o firmach i projektantach www.wzornictwo.net to wirtualne miejsce spotkań tych dwóch środowisk.

Sposób na promocję wzornictwa

Przestrzeń ekspozycyjna to miejsce na prezentowanie studentów szkół wzorniczych, projektantów polskich i zagranicznych oraz historii designu. Współpraca z mediami pomaga zwrócić uwagę na znaczenie wzornictwa w gospodarce i życiu codziennym. Konkurs „Śląska Rzecz” nagradza firmy, które inwestują we współpracę z projektantem.

Kształcenie i doradztwo

Fachowcy różnych dziedzin pomagają na szkoleniach założyć własną firmę, pokazują, jak startować w zawodzie projektanta lub jak kreować własny wizerunek. W dobrze wyposażonych warsztatach chętni szkolą się zarówno z grafiki, czy podstaw projektowania, jak i z tradycyjnych technik tkackich, ceramicznych, czy wikliniarskich.

Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie
43-400 Cieszyn, ul. Zamkowa 3 a, b, c, POLAND

tel./fax: +48 33 851 08 21,
info@zamekcieszyn.pl, www.zamekcieszyn.pl

Samorząd Województwa Śląskiego
<http://www.silesia-region.pl>

Biblioteka Śląska
<http://www.bs.katowice.pl>

Książnica Cieszyńska
<http://www.kc-cieszyn.pl>

Śląska Wyższa Szkoła Informatyki
<http://www.swsi.edu.pl>